

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitólír sora 25 kr.
Bélyegdíj milder hírjelésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomda-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Városunk 1892-ik évi zár- számadása.

Zombor, június hó 1-én.

A legutóbb tartott városi közgyűlésen szö-
nyegre került Zombor sz. kir. város 1892. évi
zárszámadása, mely vita nélkül jóváhagyólag tud-
omásul vétetett. Az elnök főispán ur felhívása
dacára a zárszámadások se pro se kontra bírálat
tárgyává nem tétettek, — ebből tehát vagy azon
következtetést kell levonnunk, hogy a biz. tagok
azt alaposan áttanulmányozták s mindenben kif-
fogástalannak találták, vagy nem vévén maguknak
ezt a fáradságot, egyszerűen megbiznak a városi
hatóság előterjesztésében.

Azok is, akik alaposan átnézték, méltán
adhatták jóváhagyásukat a sok érdekes adattal
bővelkedő zárszámadásokhoz, azok részére pedig,
akik en bloc elfogadták azt, felvilágosításul is
egynéhány jellemzőbb adatot ragadunk ezennel
ki. Az egész gonddal és szakértelemmel eszközölt
összeállítás, — mely nemcsak az 1892-ik év
tényleges eredményeit tünteti fel, hanem város-
sunk vagyoni állapotának hű és részletes képét
adja — megérdemli, hogy vele e helyütt is le-
számoljunk.

Városunk vagyoni állapotát a következő
összegek tüntetik elő: aktíva mintegy két millió
hatszázezer frt, passzívá 81,400 frt. A tiszta va-
gyon tehát egy millió 80,000 frt. Az 1892. év-
ben tehát 16,300 frtnyi vagyonszaporodás mutat-
kozott, ami leginkább a város költségeinél mut-
atkozó 14,500 frtnyi apadásnak tulajdonítható.
Tehát a vagyonszaporodást nem az aktívák nö-
vekedése, hanem a passzívák kisebbedése okozta,
— ami különben könnyen érthető dolog is.

És ha ezek után tekintetbe vesszük az 1892.
évként a szükségleti és fedezeti részre vonatkozó
tényleges eredményeit, azon eléggé ürvendetes
tapasztalatra jutunk, hogy míg a szükségleti rész-
ben az előirányzatnál kisebb összegek költettek
tényleg el, addig a fedezet sok tételnél sokkal
nagyobb volt, mint amennyi előirányoztatott.

S háztartásunk vitelének ezen eredményeit
sokra becsüljük, tanúságot tesz ez a költség-
vetés realitásáról s azon gondról, melylyel az
végre lesz hajtvá. S bár a szükségleti részben
csökkentett megtakarításoknak korántsem tulajdonít-
juk a nagyobb fontosságot s jelentőséget, még

sem hagyhatjuk azt figyelmen kívül. A takaré-
kosság elve nyer kifejezést itt, ami nélkül a vég-
eredmény bizonynyal más összegeket tüntetett
volna fel. A szükségleti rész előirányzott tételei
bizonyára nem olyan magasak, hogy azok rendes
körülmények között is ne lettek volna teljesen
kimeríthetők s éppen ezért örülünk azon szaba-
tosságnak, mely még itt is megtakarításokat tudott
eszközölni.

Sokkal nagyobb súlyt helyezünk azonban
azon eredményre, mely a fedezet nagyobbodása
tekintetében el lett érve. Ez leginkább bizony-
sága az 1892. évi költségvetés realitásának.

Érdekes egynéhány részletes adatot is fel-
sorolni.

A fekvőségek jövedelmeiből az előirányzott-
nál 15,000 frttal több folyt be, mi részben ugyan
a városi földek bérletét illető nagy keresletnek
is, de jórészt a bérbeadásnál követett ügyes el-
járásnak is tulajdonítható.

A javadalmak jövedelme 1177 frttal mutat
az előirányzottnál magasabb bevételi eredményt.
Különféle jövedelmek címén 5368 frt többlet
mutatkozik, a mi leginkább a birtokváltozási
illeték 4047 frtnyi nagyobbadása összegének kö-
szönhető.

Városunknak két egyformán fontos ténye-
zővel kell számolni: egyik polgárainak nagyfokú
megterheltsége, — a másik azon igény, melyet
a haladás követelménye élénk szab. E kettő
között kell a helyes összhangot megtalálni. Évről-
évre nagyobbodik mind a kettő s ez teszi nehezzé
a helyzetet, felelősségteljes az az működését,
kik a város ügyeit vezetik. Nem sok kell, hogy
a mérleg vagy az egyik, vagy a másik oldalra
jobban lebillenjen, mint ahogy azt a városi
polgárság fizetőképessége megengedné, illetve
Zombor haladása megkövetelné.

S bár éppen nem kicsinyeljük a polgárok
megterheltségét s nem akarjuk mindjárt a leg-
rözsásabb színben látni városunk financiáit, —
örömmel konstatáljuk, hogy a pontos és rendes
vezetés garanciát képez arra, hogy városunk
hatósága a jövőre is okserűen fogja vezetni
Zombor anyagi érdekeit.

Brankovits patriárka levele. Tudjuk, hogy
Zombor sz. kir. város közönsége egy, a mult közgyű-
lésen kelt határozat alapján üdvözölte Brankovits György
patriárkát abból az alkalomból, hogy a király öfelsége
öt a vaskoronarenddel tüntette ki. A patriárka erre a

következő hazafias bangu levelet intézte a város polgár-
mesteréhez: Nagyságos polgármester ur! Zombor szab.
kir. város tekintetes közönsége folyó évi március hó
28-án és folytatólag 29-én tartott rendes közgyűléséből
kegyes volt zives szerencse kívánatát intézni hozzám
azon legfelsőbb kintintésem alkalmából, melyben Ő
császári és apostoli királyi Felsőlegény határtalan kegye
folytán az I. osztályú vaskoronarend adományozása által
részesülni szerencsés voltam, és Nagyságod méltóztatott
ezen engem igen megtisztelő szerencsekívánatot a fen-
tisztelt közgyűlésből 42. sz. a kelt becses átiratával
oly megindító és hazafias érzelmű szavak kíséretében
tolmácsolni, melyek lelkemben újból felidéztek az önk
körében töltött, hivatásomnak és a polgári élet terén
kifejtett igénytelen működésemmel szentelt napjaimat.
Fogadja ezért a tekintetes városi közönség — szeretve
tisztelt volt polgártársaim érdemes képviselője — és
fogadja Nagyságod is a legforróbb köszönetem kifeje-
zését azzal a biztosítással, hogy az önk szeretetreméltó
körében töltött napjaim mindég élénk emléke követni
fog siromig, és hogy Zombor sz. kir. város szellemi és
anyagi érdekeinek ápolását és fejlesztését ezentul is
mindég szívemen fogom hordani és tehetségemhez ké-
pest előmozdítani. Fogadja Nagyságod kiváló tisztelem
őszinte nyilvánítását. Karlovicon, 1893. évi május hó
16-án (4-én). Brankovits György, patriárka.

A város közgyűlése.

Városunknak mult hó 30-án rendes közgyűlése
volt, melyre a bizottsági tagok elég szép számban jelentek
meg ugyan, ámbár egy idő óta még népesebb köz-
gyűlésekhez voltunk szokva.

A gyűlés lefolyása egyébként a következő volt:
Dr. Csibás Benő polgármester fölolvasta a város
közállapotairól szóló jelentését. Itt adjuk azt szóról-
szóra:

Méltóságos főispán ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Aprilis—május havi jelentésemet van szerencsém
a következőkben előterjeszteni:

I. A tanácsi iktatóba beérkezett 2222 ügydarab,
hozzáadva az előző havi 1863 hátralékot, elintézendő
volt 4085, melyből 3196 elintéztetvén, hátralékban mar-
radt 889.

II. Az árvaszékhez beérkezett 381 ügydarab, hozzá-
adva az előző havi 52 hátralékot, elintézendő volt 433
ügydarab, ebből 326 elintéztetvén, hátralékban maradt
107.

III. A községi bírósághoz beérkezett 103 ügy-
darab közül 89 elintéztetvén, hátralékban maradt 14.

IV. A rendőrkapitánysághoz beérkezett 695 ügy-
darab közül 454 elintéztetvén, hátralékban maradt 241.
Tíz eset egy fordult elő. A közbiztonság állapota kielégítő
volt, eltoloncoltatott 1, áttoloncoltatott 5 egység.

V. Befolyt e két hó folyamán:
Állandó adó fejében . . . 41368 frt 64 kr.
Községi adópótlék fejében . . . 13860 frt 65 kr.
Hadmentességi díj fejében . . . 116 frt — kr.

A „BÁCSKA“ tárcája.

Késő est van . . .

*Késő est van, világit a holdvilág,
Nyugalomra visszavonult a világit;
Ebben csupán egyedül még én vagyok:
Beteg vagyok, elaludni nem tudok.*

*Siri a csend, nem zavarja semmi zaj,
Csak ajkimon kél úgy néha egy sóhaj;
És e sóhaj arra kéri Istenem:
Szüntesse meg oly zaklatott életem!*

Klein Béla.

ÉTKEZÉS A XVII-İK SZÁZADBAN.

Őseinknél általában az volt a szokás még a XVII.
században is, hogy igen korán, jóformán a nappal keltek.
Felkelve a készen álló ón vagy ezüst mosdó medencékben
megmosakodtak, ezután felöltözve a reggelizés ültek.

A reggeli az említett században, Erdélyben legalább
nem sokból állott. Azt írja Apor Péter, hogy régebb
időben a kávénak, theának híre sem vala, hanem az
aquavita-nak nevezett reggeli italt, vagy tiszta égett
bort avagy a Brassóban főzött fahéjvízet itták reggelire.
Az asszonyok pedig égett bort töltvén a tába azt meg-
mészelték, egy vagy két füget, vagy néhány szem ma-
szola szőlőt tetek közibe, az égett bort meggyújtván
egy darabig kanállal keverték, azután elolva a tüzet,
a mézelt szeszt megitták, a füget meg utána megették.
A férfiak ezeken kívül reggeli ital gyanánt jó finom
édes-csipős úrmős bort is ittak és egészségesnek tartot-
ták azt, mert nem vala olyan paszomántos gyomruk,
mint a mostaniaknak.

Az Apor által említett italokon kívül másféle reg-
geli is divatozott. Egynemely magas állású uriaszony
a fűstölt szalonát sem vetette meg. Wesselényi Anna
meg azt ajánlja fiának, Csáky Istvánnak, hogy reggel,

mielőtt a házból kijön, az általa küldött eleven gyöm-
bérből és citromból nem ártana ennie. Radvánszky
Györgyné éppen ilyen aggodó szeretettel írja fiának Jánosnak
(1682.) „intlek azért kedves fiam, szorgalmatos gondod
legyen egészségedre, holmi étket ne egyél, van pénzéd,
csináltass magadnak reggel néha jó levét, avval élj.“

Hogy mi lehetett ez a jó lé, bajos volna biztosan
meghatározni, de ha tekintetbe veszem a levél irónójé-
nek a kávé iránt táplált előszeretétét, feltehetem, hogy
kávét értett alatta. — Későbbi leveleiből ugyanis kiténik,
hogy reggelire mindennap kávéval élt. A kávéét különben
Thököly Imre sem vetette meg. II. Rákóczy Ferenc
ellenben rendszeren csokoládét reggelizett. Ezekből lát-
hatjuk azt is, hogy Magyarországon a kávé és csoko-
ládé reggeli előbb kezdte meg hódítását, mint Erdélyben.

Mint előbb említettem, őseink korán keltek, ehez
képest a napnak is más beosztása vala. A XVII. szá-
zadban délelőtt 10 órakor ültek az ebédhez, vacsoráit
pedig rendszerint este 6 órakor szokták. A század vége
felé azonban, legalább Magyarországon, az ebéd ideje
megváltozott, a mennyiben déli 12 órára tétették át, a
vacsorát pedig szintén valamivel későbbre tették, esti 7
órákor tálaival fel azt.

A változott rendről a nagy udvartartással bíró
Förgách Simon tábornagy és borsódi főispán irásából
értesülünk, ki szigorú utasításban rendelte meg konyha-
mesterének, hogy az udvari népek déli 11 órakor,
estvére pedig 6 órakor „ez mi asztalunk előtt“ pontosan
tálaljanak.

Ugy látszik, a század utolsó tizedeiben ezen ét-
rendhez Erdélyben is közeledtek; Bethlen Miklós legalább
azt írja önéletrésében, hogy az ő házában az ebéd idő
11, a vacsora 7 óra volt rendszerint, azt pedig bajos
volna képzelné, — hogy csak 6 különözött volna ebben.

A század elején azonban még általában a 10 órai
ebéd járt. Mikor közeledett a 10 óra, a pohárnok az
asztalt megtértette, a cipőt, asztalkendővel letakarva
elbelyezte a főhelyre, ezenkívül minden szükségességet a
pohárszéken rendbe igazítva várta, hogy az asztalhoz
leüljenek.

Az étkezés, kivált ha vendégek voltak, sokáig

eltartott. Ilyenkor két órát is eltöltöttek az asztalnál,
ha ittak, többet is. Ez különben természetes, mert ven-
dégesség alkalmával, a temérdek ételhez idő is kellett.

Már Galeot írja, hogy a magyaroknak dusztagdag
asztaluk van. Ezzel egyben szakács művészetünket is
dicséri, azt mondván, hogy minden ételt levhen találnak
fel, és a lévemenek az étkek különfélesége szerint
változnak. A ludat, kacsat, kappant, fácánt, foglyot és
seregélyt, melyek bővében vannak, továbbá a marha,
bárány, gödölye, házi és vaddisznó húst, a különféle
halakat és több e féléket mindig más és saját levőkben
főzik és párolják.

A dusztagdag asztal szokása örökség gyanánt szál-
lott a későbbi korra. Jóval több mint egy század eltelte
után, feltaláljuk azt gróf Thurzó Szaniszló háztartásában is.

E remben egy igen érdemes emlék maradt ko-
runkra. Egy étlap csomó 1603-ik év január haváról,
melyre fel van írva, hogy Galgóce várában gróf Thurzó
Szaniszlónál napról napra minő ételeket tálaltak fel
ebédre, és mit főztek vacsorára.

Az 1603. évet Galgóce várában nagy lakomákkal
kezdték. Január 1-én ebédre 18 tál, vacsorára szintén
18 tál, különböző ételt adtak fel. 2-án az ebéd ugyan-
azon számú ételből, de a vacsora már csak 12 tálból
állott. A csökökben azonban nem volt állandó, mert
a következő bójtos napon ebédre már 20 féle étel ke-
rült az asztalra, vacsorára ellenben csak 10 tál.

Mikor ilyen nagy lakomák voltak, nem minden
tál étel képezett külön fogást, némelyikből kettőt-hármat
hoztak egy fogásra, és kiki abból evett, a mi jobban
ízlett neki.

Az ételek nagy számából azt következtetem, hogy az év
első napjaiban feles számú vendég kereste fel a vár urát.
Igazolni látszik ezen feltevést január 4-ike, midőn
ebédre csak 10 tál étellel állott elő a konyhamester,
vacsorára ellenben már 19 féle ételt irt elő a sáfár.
Délután bizonyosan egy csomó vendég érkezett.

A következő napokon január 5-től 9-ig, az ebédek
sora 10, 11, legfeljebb 12 tál ételből állott, a vacsorák
pedig 8, 10 vagy 11 különböző ételből teltek ki. A
január 8-ki vacsora képez csupán kivételt, mikor bizo-

és magasztos
a katolikus
ünnepi kör-
ajátatos zsol-
mban elrejtve
eli kapuja, a
és az apáca-
ra s kápolna-
rt rögtönözve.
szentképek
szíttettek föl
9 órai szent-
diszes segéd-
net s végig
Mindenütt
endékei hira-
A szent
ok is s a
t mise, mint
ezrednek
ünön sike-
fóhadnagy
lóban lélek-
nagy hőség

szegedi jo-
akadályok
ott el.
birozz-
edi kerületi
ert szegedi
ettek azon
n ujvidéki,
dar bajai

y elhunyt
a 30 lánca
ne a köz-
Ezenfelül
költéssel.

főgimná-
helyettes
létmény
odványok
oz nyuj-

ogh vár-
reggeli
és köz-
litika.
atkozott
gy neki
n. Most
elentést.
földbir-
erjesztés

örvény-
ja tár-
pviselő-
egyház-
l, hogy
na köz-
szabad-
a főis-
elvű és
áltatva
ezetője

hoztak
tisztá-
nap is

gítőben
ehhez
külön-
ében
éshez
ásféle

ebéd

tos-
tá-
tia-
a
alá-
bár-

Mamuzsits Lázár polgármester otthon van, a főispáni székben pedig a bunyevácok által nagyon kedvelt Vojnich István ül, s így remélhető, hogy a városatyák emancipálva magukat többek befolyásától, az indítványt megszavazzák és kiköszörlik ama csorbát, melyet a márciusi reakcionárius határozattal a város szabadelvű híre ejtettek.

A virágkiállítás jövedelme. A zombori hölgyek által rendezett művirágkiállítás nem is remélte szép eredménnyel végződött. Erkölségi oldalát ennek az eredménynek annak idején méltattuk s most hogy a számadásokkal is végeztek s a pénzt rendeltetési helyére juttatták a rendezők, bemutatjuk annak anyagi oldalát is. A tiszta bevételből a parkban létesítendő kioszk javára 300 frt és a városi szegényalap javára 285 frt jutott. A kiállítás összes tiszta jövedelme tehát 585 frtot tett ki, mely összeget a cél megjelölésével a napokban juttatták a városi polgármester kezébe.

Jókai és a szegedi nők. A szegedi nők az elsők között voltak, kik Jókainak 50 éves irói jubileuma alkalmából a hódolat oltartízét meggyújtották. A nagy irói ünneplése — mint a szegedi lapokból olvassuk — lelkesen, szépen folyt le és dusan gyümölcsözőtt. Az ünnepek jövedelme meghaladja az ezer frtot. Mint az ünneprendező bizottság tudatja, a pünkösdi két Jókai-előadás bevétele 1101 frt 85 krt tett ki. Ebből a kiadásokra 337 frt 85 krt fordítottak, a tiszta jövedelem tehát 764 frt, mely a „Jókai alapítvány“ címén kamatozik a csongrádi takarékpénztárban. A betétkönyv a városi betétárban van elhelyezve, az erről szóló elismervény pedig Kemény Nándorné urnő kezében van. Egy gyönyörű kivitelű babékoszorút, melyet a szegedi nők fontak, május hó 29-án küldtek el Jókainak, ki most Genában üdül, egy asszonykéz által fogalmazott levél kíséretében. Kétségkívül nagyon kedvesen fogja Jókait érinteni a szegedi nők küldeménye és levele. A Jókai-alapítványt a szegedi nők kifogják egészíteni 1000 frtra és pedig ősszel, mikor majd az országos Jókai ünnepély alkalmával újabb ünnepeket rendeznek Szegeden is — s csak azután fogják kezelésre a Dugonics társaságnak átadni.

Halálozás. A következő gyászjelentést vettük: Fajdalomtól megtört szívvel jelentjük, hogy felejtethetlen drága jó atyánk, nagyatyánk, illetve úrnok, Vuits Szabasz bítes ügyvéd, földbírtokos, Zenta város volt főbírája és Bács-Bodrogy vármegye trvhatósági bizottságának tagja. h. hó 25-én d. u. 5 órakor, élete 78. évében végelegyengülésben az Urban elszenderült. A drága halott hült tetemei f. hó 27-én d. e. 10 órakor fognak saját házában és a gör. kel. szerb egyháznak beszenteltetni és a gör. kel. szerb sirkertben levő családi sírboltban örök nyugalomra tétetni. Zentán, 1893. május 25. Béke lengjen drága hamvai felett! Aláírva öt gyermeke, öt menyje, egy vő, egy sógorom, öt unoka és három unoka buga.

Nem helyezik át az üzletvezetőséget. A magyar államvasutak déli üzletvezetőségének áthelyezése Szabadkára egyelőre elmarad, mert Szabadkán a személyzet számára alkalmas és elegendő számú lakást nem találtak.

Elzúllott. Egy csavargót fogtak el pár nap előtti a szegedi rendőrségnél s két napi elzárás kitöltése után hazatoloncoltatták az illetősi helyére. Hogy valaha jobb napokat élt Bácskában ez a rongyokba öltözött csavargó, azt a nála talált okmányok mutatják. Intelligens családból származva, elvégezte a közép iskolákat, azután két évig jogot hallgatott Pécsen. De egyszerre csuszni kezdett rohamosan lefelé a lejtőn, s ma már semmi Tán illetőségi helyén újra megembereli magát az elzúllott Paloczay János.

A községi- és körorvosi intézmény rendszeresítése. Az országos közegészségügyi tanács reform-bizottsága a múlt hó 27-én a fővárosban ülést tartott melyen 30 megyei főorvos vett részt; a reform-bizottság ugyanis a községi- és körorvosi intézmény államosítására vonatkozó javaslatának a miniszteriumhoz való beterjesztése előtt megküldte azt az összes megyei főorvosoknak s felkérte őket, hogy a fentemlített ülésre Budapestre jöjjenek. A községi- és körorvosi intézmény rendszeresítésére vonatkozó javaslat, mely szerint a községi- és körorvosok a tiszti főorvos meghallgatásával a helygimnázium által mint nyugdíjkepes állami tisztviselők lesznek kinevezendők s 600—1200 frt évi fizetéssel, megfelelő beteglátogatási jutalékkal, egy mint kilométer pénzzel ellátandók: a megyei főorvosok általános és egyhangu helyeslésével találkozott; azon alternatív kérdésre pedig, vajjon községi orvos végezze-e a járás orvos feladatát, a főorvosok tulnyomó többsége a járás orvosokat mint ellenőrző közegeket továbbra is fentartani és általuk esetleg a gyógykezelési teendőket is végrehajtani kívánta. Az ülésben részt vettek: Csanád, Szilágy, Háromszék, Brassó, Szepes, Szatmár, Fehér, Nyitra, Jász-Nagykun-Szolnok, Hajdu, Zala, Baranya, Somogy, Veszprém, Hont, Pest, Zemplén, Ugocsa, Ung, Abauj, Zolyom, Esztergom, Gömör, Torontál, Komárom, Vas, Tolna, Kolozs, Pozsony és Liptó vármegyék tiszti főorvosai. A megnevezett főorvosok legnagyobb része távolmaradását sürgős hivatali teendőkkel mentette ki.

Koncert. A szabadkai dalegyestület 1893. évi június hó 3-án Palicson dalestéllyel egybekötött májális rendez. A koncertet tűzijáték és közcavarsó fogja követni.

A „Bács-Bodrogy megyei kör“ — mint a „M. H.“ írja — megalakult e hónap 26-án este 9 órakor a „Central“ kávéház külön termében. Igen nagy számban jelentek meg az érdeklődő bácsmegeyeiek, akik a kör alakításának szükségességét kimondván, ideiglenesen meg is választattak.

A közegészségügy érdekében Hieronymi helygimnázium elrendelte, hogy a helygimnázium közegészségügyi osztálya folyó évi július 1-től fogva „Egészségügyi Értesítő“ címmel lapot adjon ki. E lap közölni fogja mindazt, a minek közzététele a közegészségügy érdekében kívánatosnak látszik, s előfizetési ára egész évre 2 frt.

Jóltevő halál. Egy ujvidéki Szávics Julcsa nevű fiatal 17 éves napszamos leány, már rég idő óta eskóiban szenvedett. Pár nap óta e nyavalya annyira győrtötte a szegény leányt, hogy az őrltség tört ki rajta. A kórházba szállították szegényt, hol a hirtelen beállott halál megszabadította örökre szenvedéseitől.

Beszűntették az artézi kut fúrását Óbecsén. Hogy miért, arról különféleké beszélnék. A sokféle találgatás közül egy valószínűnek és alaposnak látszik, az t. i. hogy az eddigi munka és díj kárba veszett.

Székes főváros. A „fő- és székváros“ elnevezés hivatalosan is kezd helyet engedni a magyarosabb „székes főváros“ elnevezésnek. Az első lépést e részben Gerlóczy a főváros polgármestere tette meg, midőn a budai honvédszobor leleplezésénél mondott beszédében megjegyezte, hogy a székes főváros gondjai alá fogja venni a szobrot. Azóta a múlt hó 30-án Budapesten tartott közgyűlés tárgysorozata is a „székes főváros“ használatával jelent meg. Ohajtandó volna, ha ez az elnevezés maradna meg.

A hódásági kir. járásbíró felhívja Steiner Zsigmond Nyitra városi illetőségű, volt bácsújfalusi, majd budapest VII. kerületi holló-utcai 10. szám alatt Bienstock Rozánál lakott lakost — ki jelenleg ismeretlen helyen tartózkodik — (izr. tanító, 39—40 éves, állítólag nőtlen), hogy a folyó évi július hó 29-ik napjának d. e. 9 órakor tartandó II. odu foku bírósági ítélet meghirdetésén jelenjen meg, különben a részére ügygondnoknak kinevezett Kármán Sándor ügyvédnek fog az ítélet meghirdetését. Steiner Zsigmondot az első és második foku bírósági ítélet becsületsértés vétségé miatt 15 frt pénzbüntetésre ítélték.

Szinészet Palicson. Mint egy szabadkai lap hiteles forrásból értesít, a palicsi színiévad június hó 10-én veszi kezdetét; június 11-én pedig Jászay, Hilgerman és Polonyival hangverseny lesz. Kiss János szinigazgató 40 előadásra tervezi ott működését s bérletet is hirdette.

Tarara bum dió. Már a verebek is csiripelik. Az inas gyerekek más és más szöveggel kurjantgatják, de azért még ahogy-ugy tartja magát ez a bolondos nóta. Lapunk egyik szellemes munkatársa erre egy nemkevesebb bolondos szöveget küldött be, a melynek különben egy kis szatirikus ize is van. Itt adjuk a jeles poémát. A címe „Börharang“ (N. B. börharangnak nevezte el Jókai a hirhordó asszonyokat):

Csuszó mászó asszonyág,
Firtatja, hogy mi újság...
Házról házra esavargó,
Hogy miben áll a dolog?...
Itt hallja, ott elmondja.
A község bör harangja.
A kiesülés nagyot tolt,
Csinál sok konfuziót.
Tarara bum dió.

Hát a konyha mit csinál,
Ha ifjasszony szaladgál?...
Hogy készül meg az ebéd?
Majd hall sok teringetést...
Füstös leves, kozmás szósza,
Eggett szésza, a hus sós.
Kividd asszony, azt mondom...
Mert kontyodra tállalom...
Tarara bum dió.

Csuszó mászó ifjasszony
Pityereg a diványon...
Kérdi tőle az ura,
Mi a bajod Pannika?
Melyik ételt siratod:
Tészta, húst, szószt vagy botot?...
Haj! nagy az én bánatom.
A nyelvetem siratom.
Tarara bum dió.

Furcsa indok. A topolyai járásbírósnál egy eljárási ítéletet következő bölc Salomoni indoklással hozott ítélete fekszik: Elutasítandó volt felperes s figyelembe nem vehető azon védekezése, hogy részeg volt, mert felperes nem olyan ember, aki megszokott részegedni.

Árverések. A gardinovei rétben járlat nélkül talált s elkobzott 250 drb birka és 64 bárány, amennyiben a tulajdonjog be nem igazoltatik, f. évi június 7-én d. e. 8 órakor a titeli főszolgabírói hivatalnál nyilvános árverésen eladatik. — Csuroughon a Tiszából még a jégzajlás alkalmával egy 4 és fél öl hosszú fenőfából készült ladik és egy belső malom kiskerek fogatott ki. Esetleges árverése f. évi június 4-én Csuroughon fog megtartatni.

Fizetésektelenség. Heiszler Aladár zentai rövid és nörinbergi áru kereskedő fizetésektelenségét bejelentette. A szabadkai kir. törvényszék a csődöt ellene elrendelte.

Városi ügyek.

Kövezetvám a Ferenc-esatornán érkező áruk után Zombor szab. kir. város tanácsa közhírré teszi, miszerint a városi törvényhatósági bizottságnak határozata alapján a Ferenc-esatornán a városba érkező áruk után a kövezetvámot a Spitzer Bernát cég fogja f. évi június hó 1-től fogva szedni. A kövezetvám az árucikkeknek a hajóból való kirakása előtt azonnal fizetendő és nevezett cég jogosítva van az áruknek kirakását illetve a városba való beszállítását a kövezetvám lefizetése előtt megakadályozni.

Művészet és irodalom.

Rögtönzések. Ezen a címen jelent meg Révfy Géza ó-becsei okleveles zenetanárnak első zenei terméke. Egy kis bevezetés mellett 4 magyar népdal van benne feldolgozva meglehetősen ügyességgel. A rögtönzések Stránszky Paula urnőnek (Moszkva) vannak ajánlva. A 4 népdal melyek átvannak dolgozva a következők: „Végig mentem az órmódi temetőn, Zavaros a Tisza...“, „Szeretnék szántani...“, „Ördög bujjék...“ Ára 2 korona.

Az „Eredeti Magyar Daltár“ ének-, zongorára és cimbalomra szerkesztett zenemű folyóirat III-ik évfolyamának 9-ik füzeté érdekese tartalommal jelent meg. A füzet minden egyes számát dallamosság és könnyen játszhatóság jellemzi. A legmelegebben ajánlunk lapunk t. előfizetőinek e pártolásra méltó magyar zenei folyóiratot annál is inkább, mert az „Eredeti Magyar Daltár“ kintinó szolgálatot tesz zeneirodalmunknak s ha meggondoljuk, hogy manapság mily nagy tért hódítottak a minden izlést nélkülöző operett dalok többnyire erkölcsellenes szövegekkel, már csak azért is pártolásra méltó az „Eredeti M. Daltár“, mivel az abban megjelenő dalok szövegei minden ízében megfelelnek a magyar dalköltészet kívánalmainak és többnyire jelesebb írónk tollából kerültek ki. A füzetben megjelent dalokat írták: dr. Szöllősy Attila, Kecskés Ernő, Bordeaux Géza, Adler Ignác és Hoós János. A szerkesztő-kiadó értesítése szerint a jövő füzetben két érdekese dalt fog közölni hazánk legjelesebb élő magyar zeneköltőjétől, id. Ábrányi

Kornéltól. Megjelenik minden hónapban egyszer 8 dal tartalommal ének- és zongorára, valamint cimbalomra írva. Előfizetési ára: egész évre 6 frt, félévre 3 frt. Egész éves előfizetők az eddig megjelent füzeteket egyszerre, féléves előfizetők a 7-ik füzetűl kezdve azonnal megkapják. Előfizethetni az „Eredeti M. Daltár“ szerkesztőségénél Déván (Hunyadmegye).

Köbözei tábla gömbölyt fák kiszámítására erdőbirtokosok, faiparosok és építési vállalkozók részére. (1892. Pécs, kis 8 adret, 16 lap, ára 30 kr.) Ily című kis könyvecskét kaptunk. Mint a cím is mutatja, ezen könyvecske nagy előnyöket nyújt az erdőgazdaság kezelő személyzetének, a táblázatok a legnagyobb pontossággal mutatják ki a gömbölyt fák köbtartalmát, használhatják építési vállalkozók és mindazon iparosok is, a kik faanyagot dolgoznak fel. A könyvhöz egy nagyon célszerű használati utasítás és magyarzó tábla van csatolva. Kapható Pécsen Engel Lajos könyvkiadónál. Ajánljuk az érdekeltek figyelmébe.

Adókövetési táblázatok koronákban. Vidor Ede állami végrehajtó elkészítette az adókövetési táblázatok koronáértékbe kiszámítva. Ezen táblázatok az egész ország összes városi és községi előjáróságainak megküldötte a szerző s ez ezeknek minden egyes példánya után még kinlevő illetve az illető előjáróságok által beküldendő 25, 50, 55 és 75 krnyi árából példányonként 5, 10, 15 és 20 krt a magyarországi tűzkárosultak javára az „Othon“ köréből alakult segélyező bizottságnak átengedte, mely segélyezés azonban csak akkor sikertülhet, ha az ár megküldésével meg hátralebban levő mintegy 4—5000 városi és község előjáróság ezen táblázatokért járó árt be is küldendi Vidor Edének. Az összes táblázatok községek részére 55 krba, magán intézetek és magánosok részére 75 krba kerülnek. Megrendelhetők: Vidor Edénél, (m. kir. állami végrehajtó, Budapesten, IV., Várház-körút 12. sz.)

Öt nyelvű szótár. Robicsék Zsigmond budapesti könyvkereskedő kiadásában és Somogyi Ede szerkesztésében igen érdekes és valóban hízogot pótló vállalat címe: Öt nyelvű szótár és felőleli a magyar, német, angol, francia és olasz nyelvet. A műben igen fontos és gyakorlati újítást tapasztalunk, a mennyiben mind az öt nyelvnek szókincse egyetlen folytatódó, megszakítatlan ábécé rendben van feldolgozva, a mi lehetőséggé tette azt, hogy minden egyes szó valamennyi többi négy nyelvre le van fordítva. Hogy némi fogalmat nyujtsunk a szótár használhatóságáról, csak azt jegyezzük meg, hogy az aránylag, a szókincs dacára összesen körülbelül 800.000 szót fog tartalmazni. Az egész mű 32 füzetben fog megjelenni és egy füzet ára 30 kr. Mindazonk, a kik idegen nyelvekkel foglalkoznak, melegen ajánljuk e közhaznu mű megszerzését.

Az „Athenaeum Képes Irodalomtörténetéből“ melyet Beöthy Zoltán egyetemi tanár szerkeszt, megjelent az 5-ik füzet, az előbbiekből hasonló gazdag tartalommal. Ebben Simonyi Zs. folytatja a Kódexek, mint nyelvemlékek vizsgálatát és Marcali Henrik közepkori latin krónikáink értékét fejtegeti. E két cikkel be van fejezve a mohácsi vézsig terjedő korszak, melyben irodalmunk és közművelődésünk egész köre olyan alaposággal, annyi becses részlettel s oly gazdag illusztrációkkal van bemutatva, a hogyan eddig egyetlen irodalomtörténeti munkában sem volt s nem is lehetett. Ugyane füzetben megkezdődik a XVI. század irodalmi viszonyainak ismertetése. Az első cikkben Kardos Albert ad áttekintést a protestáns korról (1526—1606.); a 2-ikban Hellebraut Árpád: A könyvnyomtatás kezdete Magyarországon e. alatt az ósnyomtatványokról s az első nyomdákrol és könyvtarokról fenmaradt adatokat szövi érdekes képpé; a harmadikban ismét Kardos a Vallásos irodalom című fejezetben az első nyomtatott biblia fordítókról értekezik. A szöveget 16 kisebb nagyobb illusztráció díszíti: kódex-mutatványok (magyarazattal), arcképek, a legrégebb magyar nyomtatványok, végül első magyar disztichonok Sylvester Ujtestamentumának bevezetéséből, mely lap mint nyomdai termék is érdekes. Külön melléklettel: a Müncheni-kódex egy lapja (magyarazattal) és Temesvári Pelbárt Pomériumának címlapja van a füzethez adva. A minden tekintetben nagybecsű irodalmi vállalat két betes füzetekben jelenik meg s minden hazai könyvkereskedés vagy a kiadótársulat után füzetekenként vagy előfizetés útján beszerezhető. Minden egyes füzet ára 40 kr. Jókai Mór regényei képes kiadásban is szépen haladnak előre. Most jelent meg e vállalat 6. füzete egy szines aquarellképpel és szép szöveg képekkel. Ára füzetekenként 40 kr.

Szerkesztői üzenetek.

G. M. Az első valamivel jobb a másodiknál, — de mind a kettő gyenge munka. Bizonyára hallott ön sokat már arról az úgynevezett „költői inspiráció“ról, mely az embert a mindennapi élet egyhangu folyásából kiemelve, magasabb régiókba viszi a lélek szárnyaira... Az ilyen ihletek pillanatban szülemenek meg az emberi agyban a költői gondolatok, eredeti, friss gondolatok, melyek az olvasónak valódi gyönyört nyujtanak. Ön oly köznapi tárgyakat dolgoz fel. A zöld erdő, daloló kis madár, melynek dalából kihangzik a fájdalom panaszá, (talán panasz árja), majd meg a másikkban az ő szép szemének tűz sugára, mely égéti az ön szívét s az ő ajkainak mosolygása, mely megzavarja az ön elméjét... hányan mondták el már ezt s mily szépen!! Egyelőre tehát ajánljuk, ha ön mindenen verselni akar, forgassa egy kissé a poéticát, iparkodjék eredetibb dolgokat írni, törekedjék új gondolatokkal állni elő: vagyis használja fel az inspirált állapotot a vers írásra. Most küldött versei sajnálatunkra nem állják meg a sarat.

Naptár. Május.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
2 Pént.	Erazmus	Erazmus	21 Konst. Ilona
3 Szom	Klotild	Klotild	22 Bazilisz
4 Vas.	A 2 Quirin	A 1 Kerény	23 C 1 Mindsz.
5 Hétfő	Bonifác pk.	Bonifác	24 Simeon styl.
6 Kedd	Norbert pk.	Norbert	25 Sz. Iván f.

Felölő szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR

HIRDETÉSEK.

5337. szám.
kig. 1893.

Pályázati hirdetmény.

Zenta város tanácsa részéről közhírré tétetik, miszerint a városnál leköszönés folytán megüresedett gyepmesteri állásra pályázat hirdetik. Pályázók tartoznak e szakbeli jártasságukat okmányokkal igazolni. Ezen állás javadalmazása szabadlakáson, mintegy két holdnyi területű szántóföldön kívül 500 frt évi fizetés, egyéb feltételek a városi ügyészi hivatalban megtekinthetők. Pályázók folyamodványaikat f. évi június hó 30-ig a városi polgármesteri hivatalnál nyújtsák be.

Zentán, 1893. évi április hó 6-án.

BOROMISZA,

polgármester.

3-1

4225. szám.
kig. 1893.

Pályázati hirdetmény.

Torzsa községben előlépés folytán megüresedett községi lovasrendőri állásra, mely állással 300 frt fizetés és 100 frt lótartási átalány javadalmazással van összekötve — pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni kívánókat, hogy szabályrendelet szerint felszerelt és nyelvismereteiket is igazoló pályázati kérvényeiket hozzám folyó évi június hó 15-éig benyújtsák.

Kelt Kulán, 1893. évi május hó 24-én.

Molnár Károly,

főszolgabíró.

2-2

Pályázati hirdetmény.

Jankovác községben leköszönés folytán 200 frt évi fizetéssel egybekötött két rendőri állás van üresedésben, melyekre ezennel pályázatot nyitok, felhíván a pályázni óhajtókat, hogy kérvényeiket, melyben igazolják, hogy irni s olvasni tudnak, magyar állampolgárok, 24 évnél nem fiatalabbak s a 40. életévet el nem érték, továbbá, hogy a cs. és kir. közös hadseregben, vagy a honvédségnél tényleges szolgálatban voltak, — Jankovác község előjáróságához folyó évi június hó 12-ig annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkezett folyamodványok figyelembe vételni nem fognak.

Bács-Almásán, 1893. évi május hó 24-én.

Deák Zsigmond,

főszolgabíró.

3-2

Villányi borok.

Fehér és vörös asztali borok . . . 20—24 kr.
" " " pecsenye borok . . . 28—35 "
" " " kabinet borok . . . 40—50 "
Sillerborok . . . 14—18 "
Finomabb sillerborok . . . 20—24 "

Az árak literenként értendők, bérmentve, költségmentesen bármely vasuti állomáshoz utánvét mellett 50 litertől felfelé.

Hordók a felszámitott áron bérmentve visszavétnak.

Ügynökök jó ajánlatokkal felvétnak.

A Váradi-féle pincészet
Villány (Baranyamegye). 6-2

STOÓSZI

HIDEGVIZ-GYÓGYFÜRDŐ

Felső-Magyarországban, egy minden oldalról fenyvesekkel borított, hegyek által védett s csakis dének nyílt kellemes völgyben fekszik, 2000' a tenger színe fölött,

I-só rangu klimatikus gyógyhely, igen korai tavasszal és hosszú szép őszzel, különösen mell-, gyomor-, hörgőgörcs-, köszvényes- és idegbántalmak s női betegségek stb ellen.

Fürdőévad kezdete május 15-én

hidegvíz gyógy mód, tejkúra, fenyő fürdők, massage és villamos gyógykezeléssel. **Fürdőorvos: Dr. Czifrusz Dezső** gyógyász. Tölen gyakorló orvos San-Rémóban (téli klimatikus gyógyhely Olaszországban.)

Szápen berendezett és fűthető szobák 1—2 teljesen felszerelt ágygyal elő- és utóidényben 60 krtól 1 frt 30 krig; főidényben 80 krtól 1 frt 80 krig naponta; teljes napi étkezés 1 frt 30 krtól, 1 frt 50 krig. — Posta helyben. Vasuti állomás: (1 óra) Szomolnokhutta, (3 óra) Szepsi. Közelebbi felvilágosításokkal szolgál és előjegyzéseket szobákra elfogad

3-2

A fürdő kezelősége.

Harkányi gyógyfürdő

(MAGYARORSZÁG, BARANYA VÁRMEGYE.)

Fürdő idény május 1-től szeptember 30-ig.

Az osztrák-magyar birodalomnak ezen vizgazdag, legmelegebb és legerősebb kénforrása a legsikeresebb gyógyeredmények által hírnevét már megállapította, amit igazol az évről-évre szaporodó vendégek száma.

Ezen 62-5 és 63-8 C. fokú természetes ártézi kénforrások kitűnő gyógyítási hatással bírnak: **csúszos, görvély, idült bőrkütegekre, aranyér, női bántalmakra, fogamzási hiányok, sebészek, daganatok és higanyos gyógyszer által okozott mérgezésekre, továbbá máj, lép, általában mirigydaganatokra, nehéz hallás, idült szembajok és ivarszervi bántalmak ellen.** Az utazásra ajánlható a **budapest-pécsi vasut vagy a déli vasut Budapest-Kanizsa-Bárcsi vonala, állomás: Pécs. Alföldi vasut Eszéken át Villányig. Mohács-pécsi vasut, állomás: Villány.**

Posta- és távirat-állomás.

Bővebb felvilágosítást a legnagyobb készséggel nyújt **dr. Heller József** rendelő fürdő-orvos és **özv. Blümel Ferencné** bérlo.

Harkány, 1893. évi május hó.

6-6

A fürdő igazgatóság.

Uj óras és ékszerész üzlet.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Zomborban, a főutcán, a Milassevits-féle házban fennálló **óras és ékszerész üzletet** Teltsch Izidortól átvettem és

KESZLER DEZSŐ

műórás és ékszerész

cég alatt a kor igényeinek minden tekintetben megfelelően berendeztem és felszereltem.

Raktáron tartok mindenemű inga-, arany és ezüst, nemkülönben nickel zsebórákat, melyeknek pontos és jó járásáért két évi jótállást vállalok, éppen úgy a legdivatosabb és legizlésebb ékszereket is.

A javításokat személyesen fogom eszközölni, melyeknek járásáért szintén két évig szavatolok.

Svájcban és Berlinben több éven át szerzett tapasztalataim előre is biztosítékát nyújtják szakképzettségemnek s a n. é. közönség előlegezett bizalmára érdemessé tesznek.

Rajta leszek, hogy pontos és lelkiismeretes kiszolgálással üzletem hírét emeljem, s szoliditással és szerény munkabérért való dolgozással a n. é. közönség bizalmát és támogatását széles körökben magamnak kivívjam.

Kiváló tisztelettel

Keszler Dezső.

3-2

Legjobb gyártmány.

Peronoszpóra fecskendők

erős vörösrézből 14—16 és 18 forint.

Valódi peronoszporin por

kiloja 95 kr.

Községeknek, kereskedőknek, szőlőtulajdonosoknak nagyobb vételnél meglehetősen árengedmény.

Megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

A permetezőkért, ugyszinte a peronoszporin porért szavatolok.

Teltsch Gáspár,

peronoszpóra fecskendő gyártója.

*-5

Legjobb gyártmány.

150 katasztrális hold ugarlegelő

a tovarisovai határban bérbe adandó.

Bővebb tudósítást Zomborban

Roheim Károly és fiai uraknál és

Parabutyon Morlok Mihály urnál.

3-1

4559. szám. kig. 1893.

Pályázat.

A zentai járásba kebelezett Mohol nagyközségben az adóügyi osztálynál 300 frt évi fizetéssel javadalmazott irnoki állásra pályázat hirdetik. Felhívtnak a pályázni szándékozók, hogy kérvényeiket felszerelten f. évi június 17-ig alulirt főszolgabírónál nyújtsák be.

Zentán, 1893. május 19-én.

Matkovits Lajos,

főszolgabíró.

3-2

630. sz.

kig. 1893.

Pályázati hirdetmény.

Kis-Hegyes községében megüresedett folytán évi 300 forint készpénzfizetéssel és 120 forint lótartási átalánnyal javadalmazott rendőrvezető állásra, ugy évi 200—200 frt fizetésű két gyalogos és évi 200 frt készpénzzel meg 120 frt lótartási átalánnyal javadalmazott lovasrendőri állásra pályázat nyitattik. Kérvényezők kellően felszerelt folyamodványaikat keresztlevél, községi erkölcsi, orvosi, vagy egyéb bizonyítvány, katona-igazolvány, vagy végelbocsátó okmányuk kapcsán bezárólag f. évi június hó 15-ig Kis-Hegyes község előjáróságánál nyújtsák be, mivel a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

Kis-Hegyesen, 1893. évi május hó 28-án.

Czirák József, Csabay Dávid,

jegyző.

2-2

bíró.

XVI. évf.

ELŐFIZETÉS
Egész évre . . . 6
Fél évre . . . 3
Negyed évre 1
A lap szellemi
illető küldemen
szerkesztőnek, a
a laptulajdonosn
dendők.

Egyes szám ára 10

Keresked

Vaskos kötetes
ránk évi jelentése
viszonyairól. A jelen
a lehető legnagyobb
sággal állította össze
nagyérdékű munka

Ha mindenekelő
sokat nézzük, mely
körében átalakítások
az 1891. évi XIV.
sülése az 1892-ik é
szerte megalakultak
átvéve azt a szerep
számukra. Nem tart
szerepet eredményes
segélyző-pénztárak.
egészséges alapokon
hogy megfelelő kör
zendő elemeknek. I
melyeknek az erőlk
talanul drága a kez
módot arra, hogy ez
szok és ezeknek ke
Mert a betegségye
baráti és szociális s
célját, ha minél kis
különben is súlyos
sokat és viszont n
családjaikat a beteg
nek értékét a köt
kezdeten becsülni ta

Az 1892-ik é
keresztülvittele, mely
törvények és a
rendeletek intézked
hogy e nagyszabást
kiváló szolgálatokat
nek, anélkül, hogy
terhelne az állami h
értékét bármilyen
Emeli ez annak
hogy egyfelől a va
1892. évi törvénytar

A „BACS

Tom

Nyugalmas

A halk sü

Leszállt a

Szemét az

Pihenni t

És jött a

S mint f

Büszkén

Magasba

Az új f

Egymásra

A gyár

És sz

„A csönd

Mert hivat

Még egy

Zúgok, z

Csupán

Tudomne

De a te

Minék

Te ócska,

Mért nem,

Min töpre

Enyém a

Az én k

A század

A vágyak,